

ПРАКТИЧНА ЛЕКЦИЈА

# Foljet në kohën e tashme - Verben im Präsens

Категорија на лекцијата: Mësimet të gjuhës gjermane

Do të mësoni zgjedhimin e foljeve gjermane në kohën e tashme, mbaresat për çdo vetë, foljet me ndryshim zanoreje si fahren e sprechen, si dhe foljet sein dhe haben.

## Foljet në kohën e tashme - Verben im Präsens

### Përmbledhje e mësimet

Në gjuhën gjermane folja ndryshon mbaresën sipas vetës. Rrënja e foljes merret duke hequr **-en** nga forma e paskajores: *lernen* → *lern-*. Pastaj i shtohet mbaresa përkatëse. Ndryshe nga shqipja, kryefjala nuk hiqet kurrë.

### Çfarë do të mësoni?

- Mbaresat e rregullta për të gjashtë vetat.
- Foljet me rrënjë që mbaron me **-t** ose **-d**.
- Foljet me ndryshim zanoreje në vetën e dytë dhe të tretë njëjës.
- Zgjedhimin e *sein*, *haben* dhe *werden*.

### Mbaresat e rregullta

| Veta          | Mbaresa | lernen | wohnen | Shqip             |
|---------------|---------|--------|--------|-------------------|
| ich           | -e      | lerne  | wohne  | mësoj / banoj     |
| du            | -st     | lernst | wohnst | mëson / banon     |
| er / sie / es | -t      | lernt  | wohnt  | mëson / banon     |
| wir           | -en     | lernen | wohnen | mësojmë / banojmë |
| ihr           | -t      | lernt  | wohnt  | mësoni / banoni   |
| sie / Sie     | -en     | lernen | wohnen | mësojnë / mësoni  |

### Foljet me rrënjë në **-t** ose **-d**

Kur rrënja mbaron me **-t**, **-d** ose me grupe si **-fn**, shtohet një **-e** ndihmëse për ta bërë të shqiptueshme:

| Veta | arbeiten | finden | öffnen |
|------|----------|--------|--------|
| ich  | arbeite  | finde  | öffne  |

| Veta          | arbeiten  | finden  | öffnen  |
|---------------|-----------|---------|---------|
| du            | arbeitest | findest | öffnest |
| er / sie / es | arbeitet  | findet  | öffnet  |
| ihr           | arbeitet  | findet  | öffnet  |

## Foljet me ndryshim zanoreje

Një grup foljesh të forta e ndryshojnë zanoren e rrënjës **vetëm te du dhe er/sie/es**. Kjo duhet mësuar përmendsh.

| Paskajorja | du       | er / sie / es | Ndryshimi    | Shqip   |
|------------|----------|---------------|--------------|---------|
| fahren     | fährst   | fährt         | a → ä        | udhëtoj |
| schlafen   | schläfst | schläft       | a → ä        | fle     |
| sprechen   | sprichst | spricht       | e → i        | flas    |
| helfen     | hilfst   | hilft         | e → i        | ndihmoj |
| sehen      | siehst   | sieht         | e → ie       | shoh    |
| lesen      | liest    | liest         | e → ie       | lexoj   |
| nehmen     | nimmst   | nimmt         | e → i (+ mm) | marr    |

## Sein, haben dhe werden

| Veta          | sein (jam) | haben (kam) | werden (bëhem) |
|---------------|------------|-------------|----------------|
| ich           | bin        | habe        | werde          |
| du            | bist       | hast        | wirst          |
| er / sie / es | ist        | hat         | wird           |
| wir           | sind       | haben       | werden         |
| ihr           | seid       | habt        | werdet         |
| sie / Sie     | sind       | haben       | werden         |

## Shembuj me përkthim

**Gjermanisht:** Ich lerne jeden Tag Deutsch.

**Shqip:** Unë mësoj gjermanisht çdo ditë.

**Gjermanisht:** Er spricht sehr gut Englisch.

**Shqip:** Ai flet shumë mirë anglisht.

**Gjermanisht:** Wir arbeiten in einem Büro.

**Shqip:** Ne punojmë në një zyrë.

## Fjalë sinjalizuese

*immer* (gjithmonë), *oft* (shpesh), *manchmal* (ndonjëherë), *selten* (rrallë), *nie* (kurrë), *jeden Tag* (çdo ditë), *heute* (sot), *jetzt* (tani).

## Përrjashtime

- Foljet në *-eln* humbin *e-në*: *sammeln* → *ich sammle*.
- Kur rrënja mbaron me *-s*, *-ß*, *-z*, *-x*, veta e dytë merr vetëm *-t*: *heißen* → *du heißt*.
- wissen* është e parregullt: *ich weiß*, *du weißt*, *er weiß*, *wir wissen*.

## Gabime të zakonshme të folësve të shqipes

| Gabimi                | E saktë                   | Shpjegimi                           |
|-----------------------|---------------------------|-------------------------------------|
| <i>Lerne Deutsch.</i> | <b>Ich lerne Deutsch.</b> | kryefjala është e detyrueshme       |
| <i>er spricht</i>     | <b>er spricht</b>         | folje me ndryshim zanoreje          |
| <i>du arbeitst</i>    | <b>du arbeitest</b>       | rrënja në <i>-t</i> merr <i>-e-</i> |
| <i>ihr seit</i>       | <b>ihr seid</b>           | shkruhet me <i>d</i>                |
| <i>du heißt</i>       | <b>du heißt</b>           | pas <i>ß</i> vetëm <i>-t</i>        |

## Krahasimi me gjuhën shqipe

Të dyja gjuhët e ndryshojnë foljen sipas vetës, prandaj sistemi nuk është i huaj për folësit e shqipes. Dallimi qëndron te dy pika: gjermanishtja **e kërkon detyrimisht përemrin**, dhe ka një grup foljesh që ndryshojnë zanoren vetëm në dy veta — dukuri që shqipja nuk e ka.

## Përmbledhje e shkurtër

- Mbaresat: *-e*, *-st*, *-t*, *-en*, *-t*, *-en*.
- Rrënjë në *-t/-d* → shtohet *-e-*.
- Foljet e forta ndryshojnë zanoren te *du* dhe *er/sie/es*.
- sein* dhe *haben* mësohen përmendsh.

## Këshilla praktike për ushtrime

- Zgjedhoni me zë çdo folje të re menjëherë sapo e mësoni.
- Mbani një listë të veçantë për foljet me ndryshim zanoreje.
- Shkruani rutinën tuaj ditore me dhjetë folje të ndryshme.